

Bamboefietsen

(1) Met bamboeframes, afkomstig uit Ghana, maakt BlackStarBikes in Nederland duurzame fietsen. In de Afrikaanse fabriek werken inmiddels 5 veertig mensen. De blik is nu gericht op Zuid-Afrika.

(2) Ruud (45) plakt stukjes zwart schuim op aluminium plaatjes. Daarmee kunnen de radiatoren van 10 de centrale verwarming worden vastgemaakt. Het is een tussendoor-klusje op sociale werkplaats Pantar in Amsterdam. Het wachten is op de voorvorken. Morgen zijn die in huis. 15 Dan kan de ‘koning van de bamboefiets’, zoals Ruud door zijn collega’s wordt genoemd, verder met het mooiste werk dat er is: bamboefietsen in elkaar zetten. “Ik sta er 20 helemaal klaar voor.”

(3) BlackStarBikes is een initiatief van drie vrienden. Zij ontdekten in Ghana een bamboefabriek die fietsframes maakt, maar die 25 nauwelijks een afzetmarkt had. “Die fietsframes waren alleen te betalen voor de buitenlandse werknemers in Ghana”, zegt Mirjam Nagel. Zij is bedrijfsleider van BlackStarBikes. 30 “Door een afzetmarkt in Europa te creëren, hopen we dat de prijzen van de lokale fietsen omlaag kunnen, zodat de Ghanese bevolking ook een bamboefiets kan kopen. Handel is in 35 onze ogen de nieuwe vorm van ontwikkelingshulp.” Er werken inmiddels veertig mensen bij de fabriek in Kumasi, waar behalve frames ook tandenstokers worden 40 gemaakt.

(4) Bamboe is, anders dan sommigen denken, bijzonder stevig; in Azië worden wolkenkrabbers gebouwd door bouwvakkers op metershoge 45 steigers van bamboe. “Het was dan ook geen enkel probleem om met de fietsen door de veiligheidskeuringen te komen. En het frame is duurzaam”, zegt Nagel herhaaldelijk. 50 “Iedereen in dit bedrijf weet het volgende: dit bamboe groeit in Ghana en is al aangegroeid tegen de tijd dat wij een fiets in elkaar hebben gezet. Dat is best bijzonder.” Bij ons op 55 kantoor zeggen we wel eens: het goede nieuws is dat bamboe schokbestendiger is dan staal, het slechte nieuws: je moet je fiets niet stallen in de buurt van een hongerige panda.

(5) Er rijden een kleine tweehonderd bamboefietsen in Nederland rond. In Zwitserland en Duitsland worden ze inmiddels ook verkocht. “De fiets valt op”, zegt Nagel, “door de stijlvolle en 65 onderscheidende look. Voor ons is de fiets de perfecte combi van kwaliteit, design en sociaal ondernemerschap.”

(6) De fiets met het bamboeframe is 70 opvallend licht. Dat is ook de reden dat hij standaard zonder versnelingen wordt geleverd. “Die heb je in Nederland echt niet nodig, maar voor

wie wil, zetten we die er natuurlijk op.
75 In Duitsland en Zwitserland leveren we ze ook met de daar verplichte handrem. Maar het liefst houden we de fiets zo eenvoudig mogelijk. We willen niet te veel poespas aan het
80 stuur. Zo vinden wij de fiets op z'n mooist."

(7) Niet alleen in Ghana, ook in Nederland is duurzaamheid het
uitgangspunt. "Dit heeft niet alleen
85 met de lagere productiekosten te maken", zegt Nagel. "BlackStarBikes vindt het belangrijk ook hier iets bij te dragen en verantwoord te produ-
90 ceeren. Op de sociale werkplaats zijn ze trots dat ze aan onze fietsen werken. Ondertussen leren ze ook het vak van fietsenmaker. Of ze allemaal op de reguliere arbeids-
95 markt aan de slag kunnen, hangt af van hun beperking. In de werkplaats van Pantar worden ook kleine reparaties uitgevoerd aan tweede-
100 handsfietsen die er verkocht worden. Het is mooi als we daar op deze manier mensen voor kunnen opleiden."

(8) De eerste frames werden ingevlogen. Dat is best belastend voor het milieu. Nu laat
105 BlackStarBikes ze verscheppen naar Rotterdam, maar het gaat nog steeds om kleine hoeveelheden. Per schip is in elk geval minder milieubelastend dan per vliegtuig. Er wordt nog meer
110 onderzoek gedaan naar het verduurzamen van het transport. Per keer grotere hoeveelheden inkopen zou ook beter zijn voor het vrachtwagen-
115 transport vanuit Rotterdam naar de sociale werkplaatsen. Helaas is het aantal verkochte fietsen daarvoor nog te beperkt.

(9) Nagel wordt regelmatig aange-
sproken als ze in Amsterdam naar
120 haar werk fietst. "Je moet het wel leuk vinden om op een aparte fiets te rijden. En je moet geen last hebben van een ochtendhumeur", zegt ze. Bang voor diefstal is ze niet.
125 "Daarvoor is de fiets te opvallend. Ik hoor van klanten dat de fiets de Zeedijk overleeft, of 's nachts gewoon aan een brug vaststaat. Hem doorverkopen via Marktplaats gaat
130 echt niet lukken."

*naar een artikel van Nanda Troost,
de Volkskrant, 3 februari 2014*

De teksten die voor dit examen gebruikt zijn, zijn bewerkt om ze geschikt te maken voor het examen. Dit is gebeurd met respect voor de opvattingen van de auteur(s). Wie kennis wil nemen van de oorspronkelijke tekst(en), raadplege de vermelde bronnen. Het College voor Toetsen en Examens is verantwoordelijk voor vorm en inhoud van dit examen.